



**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ & ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

Αριθμός Γνωμοδοτήσεως : 615 /2005

ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ

Τμήμα Γ΄

Συνεδρίαση της 20^{ης} Δεκεμβρίου 2005

Σύνθεση :

Πρόεδρος : Γεώργιος Πουλάκος, Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Νομικοί Σύμβουλοι : Πασχάλης Κισσούδης, Νικόλαος Μαυρίκας, Ιωάννης Τρίαντος, Αλέξανδρος Καραγιάννης, Ηλίας Δροσογιάννης, Ιωάννης Διονυσόπουλος, Ανδρέας Χαρλαύτης, Ασημίνα Ροδοκάλη.

Πάρεδροι (γνώμες χωρίς ψήφο) : Ν. Μουκαζής

Εισηγητής : Νικόλαος Μουκαζής, Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.

Αριθμός Ερωτήματος : 8321.4/19/05/18-11-2005 της Γενικής Γραμματείας Λιμένων και Λιμενικής Πολιτικής, Δ/νση Ο.Λ.Ε.Λ. του Υ.Ε.Ν.

Περίληψη Ερωτήματος : Ερωτάται, εάν η παραχώρηση των εγκαταστάσεων της νέας Ιχθυόσκαλας Χίου και του περιβάλλοντος αυτήν χώρου στην ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «ΕΤΑΝΑΛ Α.Ε.», προκειμένου να αναλάβει αυτή τη διαχείρισή της, πρέπει να γίνει σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 24 του ν. 2971/2001 (Α΄ 285), δηλαδή προσωρινά και με αντάλλαγμα, ή κατ' εφαρμογή μόνο των διατάξεων του Αλιευτικού Κώδικα (ν.δ/γμα 420/70 – Α΄ 27).

Στο ερώτημα αυτό το Γ΄ Τμήμα του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους γνωμοδότησε ομόφωνα ως ακολούθως :



Ι. α) Ο Αλιευτικός Κώδικας (ν.δ/γμα 420/1970, ΦΕΚ 27/31-1-1970) ορίζει στο άρθρο 22 ότι «1. Υπό τον όρον «ιχθυόσκαλα» νοείται το σύνολον των πάσης φύσεως λιμενικών εγκαταστάσεων, ως κρηπιδώματα, κτίρια, ψυγεία και μηχανικός εξοπλισμός αυτών, μετά της συναφούς προς αυτές χερσαίας ζώνης, αίτινες αποσκοπούν εις την εξυπηρέτησιν της αλιευτικής κινήσεως του λιμένος εις ον κατασκευάζεται η ιχθυόσκαλα ... Η διοικήσις και διαχείρησις των υπό του Δημοσίου κατασκευαζομένων ιχθυοσκαλών ασκείται αποκλειστικώς υπό του Υπουργείου Γεωργίας κατά τα δια του παρόντος Κεφαλαίου καθοριζόμενα. 3. ...», στο άρθρο 25 ότι «1. ... Η έδρα των ούτω κατασκευαζομένων ιχθυοσκαλών καθορίζεται προηγουμένως δια διατάγματος εκδιδομένου επί τη προτάσει του Υπουργού Γεωργίας ... 2. ...» και στο άρθρο 26, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του δια του άρθρου 3 παρ. 5 του Ν. 1740/1987 (ΦΕΚ 221 Α΄) ότι «1. Με διατάγματα, που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Γεωργίας, μπορεί να ανατίθεται η διοίκηση και διαχείριση καθεμιάς ή όλων των ιχθυοσκαλών και ιχθυαγορών, που έχουν κατασκευαστεί ή κατασκευάζονται με δαπάνες του Δημοσίου, σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, οργανισμούς ή τράπεζες ή επιχειρήσεις του δημόσιου τομέα κατά την έννοια του άρθρου 1 παράγραφος 6 του ν. 1256/1982, (ΦΕΚ 65), οργανισμούς τοπικής αυτοδιοικήσεως και συνεταιριστικές οργανώσεις...».

β) Ο νόμος 2971/2001 «Αιγιαλός, Παραλία και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 285/τ.Α΄) ορίζει στο άρθρο 1 ότι «λιμένας» είναι «η ζώνη ξηράς και θάλασσας μαζί με έργα και εξοπλισμό, που επιτρέπουν κυρίως την υποδοχή κάθε είδους πλωτών μέσων και σκαφών αναψυχής, τη φορτοεκφόρτωση, αποθήκευση, παραλαβή και προώθηση των φορτίων τους, την εξυπηρέτηση επιβατών και οχημάτων και την ανάπτυξη επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, που συνδέονται άμεσα ή έμμεσα με τις θαλάσσιες μεταφορές» (παράγραφος 7) και ότι «φορέας διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα» είναι «κάθε δημόσιος φορέας ή φορέας της Αυτοδιοικήσεως ή ιδιωτικός ή μικτός φορέας που έχει, κατά νόμο, την ευθύνη της διοίκησης και της εκμετάλλευσης λιμένα» (παράγραφος 9) . Ο αυτός νόμος στην παράγραφο 1 του άρθρου 18 προσδιορίζει την έννοια της «ζώνης λιμένα», η οποία διακρίνεται σε χερσαία και θαλάσσια, και στην παράγραφο 1 του άρθρου 19 προβλέπει ότι «η χερσαία ζώνη λιμένα αποτελείται από τον αιγιαλό και στους αναγκαιούντες συνεχόμενους παραλιακούς χώρους για την εκτέλεση των έργων που αναφέρονται στο προηγούμενο άρθρο ...». Εξάλλου, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 3 του ν.δ/τος 444/1970 «Αρμοδιότητες Λιμενικού Σώματος – Σχέσεις προς Σώματα Ασφαλείας» (Α΄ 39), «Προς λιμένας και

την χερσαία ζώνη αυτών εξομοιούνται οι κατά μήκος των ακτών χώροι εις ους : α) ... β) ... γ) ... δ) Υφίστανται εγκαταστάσεις και κτίσματα αμέσου ναυτικού ενδιαφέροντος ... εξυπηρετούνται τας από θαλάσσης μεταφοράς οίων : ναυπηγεία ... ιχθυόσκαλαι ..., κατά το απαραίτητον προς εξυπηρέτησιν των ανωτέρω και μόνον σκοπών τμήμα εδάφους». Περαιτέρω, στην παράγραφο 1 του άρθρου 22 ν. 2971/2001 ορίζεται ότι «οι χώροι και όλα εν γένει τα κτήματα που περιλαμβάνονται στη ζώνη λιμένα είναι κοινόχρηστα δημόσια κτήματα και ανήκουν κατά κυριότητα στο Δημόσιο, η χρήση όμως και η εκμετάλλευσή τους ανήκει στον οικείο φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα...», στην παράγραφο 1 του άρθρου 24 του ίδιου νόμου ότι «επιτρέπεται ο φορέας διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα με απόφαση της διοίκησής του, που εγκρίνεται μετά από σύμφωνη γνώμη του Γ.Ε.Ν. και του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας από τον Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας, να παραχωρεί, με αντάλλαγμα και για ορισμένο χρονικό διάστημα τη χρήση χώρων που βρίσκονται μέσα στη ζώνη λιμένα...» και στην παράγραφο 4 του άρθρου 2 του νόμου 2575/1998 (Α' 23) ότι «Η χρήση και εκμετάλλευση των χώρων της «ζώνης λιμένος» και όσων εξομοιούνται με αυτούς σύμφωνα με το άρθρο 3 του ν.δ/τος 444/1970 (ΦΕΚ 38 Α') ανήκει στο Λιμενικό Ταμείο, το οποίο δικαιούται να προβαίνει με αντάλλαγμα σε προσωρινές παραχωρήσεις της χρήσης προς φυσικά ή νομικά πρόσωπα με απόφαση της Λιμενικής Επιτροπής, που εγκρίνεται από τον οικείο Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας, μετά από σύμφωνη γνώμη του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού και του Υπουργείου Εμπορικής Ναυτιλίας (Υ.Ε.Ν.)...». Τέλος, η παράγραφος 4 του άρθρου 34 του ν. 2971/2001 ορίζει ότι «Παραμένουν σε ισχύ : α) ..., β) ... και γ) οι ειδικές διατάξεις περί αιγιαλού, παραλίας θάλασσας, λιμένων και αλιείας...».

II. Από τις προπαρατιθέμενες διατάξεις ερμηνευόμενες αυτοτελώς και σε συνδυασμό μεταξύ τους προκύπτουν τα ακόλουθα :

α) Ο Αλιευτικός Κώδικας (ν.δ/γμα 420/70) στο άρθρο 22 αυτού, κάνει λόγο και περί των ιχθυοσκαλών, κατασκευαζομένων από το Δημόσιο για αλιευτικό σκοπό, την διοίκηση και διαχείριση των οποίων ασκεί αποκλειστικά το Υπουργείο Γεωργίας (βλ. Ευάγγελου Δωρή, Τα Δημόσια Κτήματα, τόμος Α' σελ. 414). Ως ιχθυόσκαλες νοούνται, κατά τον διδόμενο υπό του αυτού άρθρου 22 ορισμό, το σύνολο των πάσης φύσεως λιμενικών εγκαταστάσεων, ως κρηπιδώματα, κτίρια, ψυγεία και μηχανικός εξοπλισμός αυτών, μετά της συναφούς προς αυτές χερσαίας ζώνης, οι οποίες αποσκοπούν στην εξυπηρέτηση της αλιευτικής κίνησης του λιμένα στον οποίο κατασκευάζεται η ιχθυόσκαλα. Συνεπώς και οι χώροι των ιχθυοσκαλών είναι δημόσια κτήση. Εξάλλου,

κατά το άρθρο 26 τούτου, όπως ισχύει μετά την αντικατάστασή του με το άρθρο 3 παρ. 5 του ν. 1740/87, με διατάγματα εκδιδόμενα με πρόταση του Υπουργού Γεωργίας δύναται να ανατίθεται η διοίκηση και διαχείριση των κατασκευαζομένων με δαπάνες του Δημοσίου ιχθυοσκαλών, χωριστά για καθεμία ή για το σύνολο αυτών σε νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ή σε οργανισμούς ή Τράπεζες ή επιχειρήσεις του δημοσίου τομέα, Ο.Τ.Α. και συνεταιριστικές οργανώσεις.

β) Οι περιλαμβανόμενοι στη ζώνη λιμένα χώροι, που υπάγονται στην κατηγορία των κοινόχρηστων δημόσιων κτημάτων και ανήκουν κατά κυριότητα στο Δημόσιο, τελούν υπό την αποκλειστική χρήση και εκμετάλλευση του οικείου φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα (άρθρο 22 παρ. 1 ν. 2971/2001), ο οποίος είναι κάθε δημόσιος φορέας ή φορέας της Αυτοδιοίκησης ή ιδιωτικός ή μικτός φορέας που έχει, σύμφωνα με το νόμο, την ευθύνη της διοίκησης και της εκμετάλλευσής του (άρθρο 1 παρ. 9 ν. 2971/2001). Ειδικότερα η χρήση και εκμετάλλευση των χώρων της «ζώνης λιμένος», καθώς και των με απόφαση του οικείου φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης λιμένα (άρθρο 28 ν. 2971/2001) εξομοιούμενων με αυτούς (άρθρο 2 παρ. 4 ν. 2575/98), δηλαδή των κατά το μήκος των ακτών χώρων στους οποίους υφίστανται εγκαταστάσεις και κτίσματα που εξυπηρετούν τις μεταφορές από τη θάλασσα, όπως ναυπηγεία, ιχθυόσκαλες κ.α. (άρθρο 3 παρ. 4 ν.δ/τος 444/1970), ανήκει στο Λιμενικό Ταμείο το οποίο δικαιούται να παραχωρεί προσωρινά και έναντι ανταλλάγματος την χρήση τους σε φυσικά ή νομικά πρόσωπα, κατόπιν αποφάσεως της Λιμενικής Επιτροπής, εγκρινομένης από τον οικείο Γενικό Γραμματέα Περιφέρειας και μετά από σύμφωνη γνώμη του Γ.Ε.Ν. και του Υ.Ε.Ν. (άρθρα 24 ν. 2971/2001 και 2 παρ. 4 ν. 2575/98).

III. Ενόψει των προεκτεθέντων και του προκύπτοντος εκ του εγγράφου του ερωτήματος και των συνοδευόντων αυτό στοιχείων του φακέλου πραγματικού της υποθέσεως συνάγεται ότι δεν μπορεί να εφαρμοσθεί εν προκειμένω, όσον αφορά την παραχώρηση των εγκαταστάσεων της νέας Ιχθυόσκαλας Χίου και του περιβάλλοντος αυτήν χώρου στην εταιρεία με την επωνυμία «ΕΤΑΝΑΛ Α.Ε.», η διάταξη του άρθρου 22 του ν.δ/τος 420/1970, και τούτο διότι η θεσπισθείσα με αυτήν αποκλειστική αρμοδιότητα του Υπουργού Γεωργίας, σχετικά με την διοίκηση και διαχείριση των Ιχθυοσκαλών, αφορά τις κατασκευαζόμενες με δαπάνες του Δημοσίου Ιχθυόσκαλες και όχι αυτές που, όπως στην συγκεκριμένη περίπτωση, κατασκευάζονται με φορέα υλοποίησης την οικεία Ν.Α., η οποία και χρηματοδοτεί το έργο με πόρους του Νομαρχιακού προγράμματος. Άλλωστε και με δεδομένο ότι η έκταση στην οποία δημιουργήθηκαν οι εγκαταστάσεις της ανωτέρω Ιχθυόσκαλας, καθώς και ο περιβάλλων

αυτή χώρας, έχουν εξομοιωθεί, κατ' εφαρμογή του άρθρου 28 του ν. 2971/2001, με την χερσαία ζώνη λιμένα Χίου, δυνάμει της υπ' αριθμ. 65 απόφασης της συνεδρίασης με αριθ. 1130/9-11-99 της Λιμενικής Επιτροπής Χίου, είναι ευνόητο ότι η αποφασιστική αρμοδιότητα της παραχώρησης χρήσης του εν λόγω χώρου ανήκει κατ' αρχήν στον οικείο φορέα διοίκησης και εκμετάλλευσης της ζώνης λιμένα, που στη συγκεκριμένη περίπτωση είναι το Λιμενικό Ταμείο Χίου [βλ. β.δ/γμα 14/19-1-1939 (ΦΕΚ 24/1939 Α')], και στη συνέχεια στον Γενικό Γραμματέα της οικείας Περιφέρειας, ο οποίος εγκρίνει ή δεν εγκρίνει την σχετική πράξη της Λιμενικής Επιτροπής του Λιμενικού Ταμείου Χίου. Τούτο δε διότι οι προπαρατιθέμενες διατάξεις του ν. 2971/2001, ρυθμίζουν κατά διάφορο τρόπο σε σχέση με τα προβλεπόμενα από τις διατάξεις του ν.δ/τος 420/70 (άρθρο 22), τα θέματα που αφορούν την χερσαία ζώνη λιμένος, στην οποία συμπεριλαμβάνονται και οι ιχθυόσκαλες (αφού ως τέτοιες νοούνται το σύνολο των πάσης φύσεως λιμενικών εγκαταστάσεων, μετά της συναφούς προς αυτές χερσαίας ζώνης) και ως νεώτερες κατισχύουν αυτών κατά το μέρος που συγκρούονται προς αυτές. Συνεπώς η παραχώρηση των εγκαταστάσεων της νέας Ιχθυόσκαλας Χίου και του περιβάλλοντος χώρου στην ΕΤΑΝΑΛ Α.Ε. πρέπει να γίνει, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 24 του ν. 2971/2001, ήτοι προσωρινά και έναντι ανταλλάγματος, από το Λιμενικό Ταμείο Χίου, στο οποίο θα πρέπει προηγουμένως να παραδοθεί διοικητικά από τη Ν.Α. Χίου το ανωτέρω έργο, η δια της διατάξεως δε του άρθρου 34 του ν. 2971/2001 πρόβλεψη ότι παραμένουν σε ισχύ – μεταξύ άλλων – και οι ειδικές διατάξεις περί αιγιαλού, παραλίας, θάλασσας, λιμένων και αλιείας προφανώς έχει τεθεί με στόχο την ρύθμιση θεμάτων που δεν ρυθμίζονται από τον νόμο 2971/2001, αφού ο ίδιος νόμος άλλωστε ρυθμίζει τα περί αιγιαλού και παραλίας θέματα.

IV. Κατ' ακολουθίαν των ανωτέρω η προσήκουσα επί του ερωτήματος απάντηση είναι ότι η παραχώρηση των εγκαταστάσεων της νέας Ιχθυόσκαλας Χίου στην ΕΤΑΝΑΛ Α.Ε. πρέπει να γίνει σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 24 του ν. 2971/2001.

ΑΚΡΟΓΡΑΦΗ
Αθήνα, 5/11/2006
Ο Πρόεδρος του Τμήματος
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΟΥΛΑΚΟΣ
Αντιπρόεδρος Ν.Σ.Κ.

Ο Εισηγητής
Νικόλαος Μουκαζής
Πάρεδρος Ν.Σ.Κ.